

Wstęp do negocjacji z Talleyrandem

XYZ był skandalem dyplomatycznym, ujawnionym opinii publicznej w 1798 r., który nadwyrężył stosunki francusko-amerykańskie i doprowadził do quasi wojny między tymi krajami.

Władze Francji bardzo się zdenerwowały, kiedy Stany Zjednoczone i Wielka Brytania, z którą ta była w stanie wojny, podpisały w 1794 r. pakt Johna Jay'a¹. Francja odczytała to jako dowód angielsko-amerykańskiej współpracy. Poprawie stosunków nie pomógł też prezydent John Adams, który był przeciwny radykalizmowi Rewolucji Francuskiej.

Federaliści, na czele z Alexandrem Hamiltonem, nawoływali do wojny, ale Adams postawił na mediacje, w których uczestniczyć mieli: Charles

Wstęp do negocjacji z Talleyrandem

Cotesworth Pinckney,
John Marshall i Elbridge
Gerry.

W 1797 r. prezydent Adams wysłał do Francji trzech swoich ministrów w celu przedyskutowania nieporozumień, które pojawiły się po odrzuceniu przez Stany Zjednoczone porozumienia z roku 1778 i w trakcie negocjacji umowy mającej na celu ochronę żeglugi Stanów Zjednoczonych.

W Paryżu ministrowie spotkali się z trzema francuskimi agentami, którzy sugerowali zapłatę 250 tys. dolarów łapówki dla ministra spraw zagranicznych Francji, Charlesa Maurice de Talleyrand-Périgord. Dodatkowo żądano pożyczki dla Francji w wysokości 12 mln dolarów i przeprosin za obraźliwe komentarze, na jakie pozwalał sobie Adams - wszystko jedynie tytułem wstępu do negocjacji. Amerykanie ofertę odrzucili.

Na początku prezydent odmawiał ujawnienia dokumentów, jednak

Thomas Jefferson z Partii Demokratyczno-Republikańskiej podejrzewając, że za niepowodzeniem negocjacji stoją amerykańscy dyplomaci, ale chcąc również osłabić Federalistów, domagał się dostępu do dokumentów. Wkrótce zostały one udostępnione - udowodniono winę Francuzów i poznano nazwiska agentów², co w konsekwencji doprowadziło do wybuchu w Stanach Zjednoczonych antyfrancuskich nastrojów, na niespotykaną nigdy wcześniej skalę.

W tym czasie Francuzi przejęli prawie 300 amerykańskich statków pod banderą Wielkiej Brytanii pływających na Oceanie Atlantyckim, Morzu Śródziemnym i Karaibskim, co jeszcze bardziej wznieciło chęć do wojny.

Potraktowanie w tak lekceważący sposób akredytowanych przedstawicieli Stanów Zjednoczonych Ameryka odebrała jako ogromną

zniewagę. Co więcej, Amerykanie byli dumni ze swoich delegatów, którzy na propozycję łapówki zareagowali jednoznacznie:

„Odpowiedź brzmi - nie! Ani pensa!” . Amerykańskie gazety grzmiały - „miliony na obronę, ani pensa na łapówkę!”.

28 maja 1798 r. Kongres upoważnił Adamsa do powołania 10 tysięcy żołnierzy, w przypadku wypowiedzenia wojny Francji lub inwazji obcych wojsk na terytorium Stanów Zjednoczonych. Kongres zezwalał również na przejęcie uzbrojonych statków francuskich szykujących się do ataku na amerykańskie jednostki handlowe.

Jednak już wiosną 1799 r. Adams ogłosił w Senacie, że William Vans Murray - dyplomata i zaufany człowiek prezydenta, zostanie plenipotentem Stanów Zjednoczonych we Francji. W międzyczasie do władzy doszedł Napoleon, który obiecał, że amerykańskie delegacje będą traktowane z należnym

szacunkiem. Ta nagła zmiana nastrojów we Francji, a także dążenie Adamsa do pokojowego rozstrzygnięcia sporu doprowadziły do zawarcia w 1800 r. porozumienia.

¹W roku 1794 prezydent George Washington, w celu rozwiązania problemów, z jakimi młody naród zmagał się w stosunkach z Koroną, wysłał do Wielkiej Brytanii Johna Jay'a. Misja Jay'a skutkowałą podpisaniem w 1794 r. porozumienia znanego pod nazwą „Jay Treaty”. W tamtym czasie uznano je za nieco kontrowersyjne, z uwagi na to, że Jay poszedł na daleko idące ustępstwa w stosunku do Korony. Dziś jednak uznaje się, że Pakt Jay'a zapobiegł wojnie między Wielką Brytanią i Stanami Zjednoczonymi w czasie, kiedy młode Stany Zjednoczone były zbyt słabe, by wytrzymać jeszcze jedną wojnę.

²W 1797 r. John Adams w raporcie dla Kongresu ujawnił nazwiska agentów, gdzie X oznaczało Conrada

Hottinguera, Y -
szwajcarskiego bankiera
Pierre'a Bellamy'ego, a Z
- Luciena Hauteval'a.

Źródła:

*mgagnon.myweb.uga.ed
u; en.wikipedia.org;
millercenter.org;
johnjayhomestead.org*

Opublikowano w dniu 28.05.2019 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA